

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puskarski

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Katarzyna Gajewska

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie **Ł. K.**

skazanego za czyn z art. 178a § 1 i 4 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 18 stycznia 2024 r.

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Stargardzie

z dnia 24 marca 2023 r., sygn. akt II K 908/22,

uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej czynu z art. 178a § 1 i 4 k. k., to jest rozstrzygnięcia z pkt I tiret pierwszy, pkt IV oraz z pkt VII co do świadczenia pieniężnego w kwocie 10 000 zł i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu w Stargardzie do ponownego rozpoznania.

[PGW]

UZASADNIENIE

Ł. K. został oskarżony o to, że:

I. „w okresie od 15 do 16 marca 2022 r. w miejscowości [...], na drodze publicznej, prowadził w ruchu lądowym samochód marki [...] o nr rej. [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości odpowiadającym 0,82 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, przy czym czynu tego dopuścił się, będąc wcześniej skazanym prawomocnym wyrokiem za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, wydanym przez Sąd Rejonowy Szczecin Prawobrzeże i Zachód, sygn. akt V W 1213/21, obowiązującym w okresie od 28 września 2021 r. do 28 lipca 2022 r., tj. o czyn z art. 178a § 1 i 4 k.k.;

II. w dniu 27 marca 2022 r. o godz. 13:15, w miejscowości [...], gm. [...], na drodze publicznej, prowadził w ruchu lądowym pojazd marki [...] o numerze rej. [...], pomimo obowiązującego zakazu sądowego prowadzenia pojazdów mechanicznych wydanego przez Sąd Rejonowy Szczecin Prawobrzeże i Zachód, sygn. akt V W 12121, obowiązującego w okresie od 28 września 2021 r. do 28 lipca 2022 r.”, tj. o czyn z art. 244 k.k.;

III. w okresie od 5 lutego do 14 kwietnia 2022 r. w miejscowości [...] na ul. [...], w warsztacie samochodowym [...], przywłaszczył powierzone mienie ruchome w postaci pojazdu marki [...] o nr rej. [...] wraz z jego zawartością znajdującą się wewnątrz pojazdu, o łącznej wartości 24.600 zł, czym działał na szkodę A. S., tj. o czyn z art. 284 § 2 k.k.”

Sąd Rejonowy w Stargardzie, wyrokiem z dnia 24 marca 2023 r., sygn. akt II K 908/22:

I. uznał Ł. K. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów i za przestępstwa te na podstawie przepisów ustawy Kodeks karny obowiązującej przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 15.08.2022 r. o zmianie ustawy Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1855):

- za czyn opisany w pkt I części wstępnej wyroku, na podstawie art. 178a § 4 k.k., wymierzył mu karę 7 miesięcy pozbawienia wolności,

- wskazując prawidłową sygnaturę wyroku Sądu Rejonowego Szczecin Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 7.09.2021 r., sygn. akt V W 1213/21, za czyn opisany w pkt II części wstępnej wyroku, na podstawie art. 244 k.k., wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności,

- za czyn opisany w pkt III części wstępnej wyroku, na podstawie art. 284 § 2 k.k., wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności;
- II. na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. połączył wymierzone oskarżonemu jednostkowe kary pozbawienia wolności i w ich miejsce orzekł karę łączną 11 miesięcy pozbawienia wolności;
- III. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania w sprawie przyjmując, że odpowiada on jednemu dniowi kary pozbawienia wolności;
- IV. na podstawie art. 42 § 3 k.k., w odniesieniu do czynu opisanego w pkt I części wstępnej wyroku, orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych;
- V. na podstawie art. 42 § 1a pkt 2 k.k., w odniesieniu do czynu opisanego w pkt II części wstępnej wyroku, orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat;
- VI. na podstawie art. 90 § 2 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego środki karne zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, w ich miejsce wymierzając środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych;
- VII. na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 zł w odniesieniu do czynu opisanego w pkt I części wstępnej wyroku oraz świadczenie pieniężne w kwocie 5.000 zł w odniesieniu do czynu opisanego w pkt II części wstępnej wyroku na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;
- VIII. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego A. S. kwoty 5.900 zł tytułem naprawienia szkody w części.

Wyrok ten, wobec niezaskarżenia przez żadną ze stron, uprawomocnił się z dniem 1 kwietnia 2023 r.

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł kasację od powyższego wyroku, zaskarżając go w części dotyczącej skazania Ł. K. za przestępstwo z art. 178a § 1 i 4 k.k. na jego korzyść. Zarzucił wyrokowi w tej części rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, które miało istotny wpływ na jego treść, tj. naruszenie art. 178a

§ 4 k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że skazany dopuścił się popełnienia występku kwalifikowanego z art. 178a § 4 k.k., a w konsekwencji orzeczenie wobec niego środka karnego w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, na podstawie art. 42 § 3 k.k., w sytuacji, gdy zachowanie skazanego nie wypełniło znamion wymienionego przestępstwa.

Podnosząc powyższe, wniósł o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w Stargardzie w części dotyczącej skazania za czyn z pkt I wyroku i przekazanie mu sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, dlatego podlega rozpoznaniu i uwzględnieniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zaskarżonym wyrokiem Ł. K. został skazany za czyn z art. 178a § 1 i 4 k.k., polegający na prowadzeniu w stanie nietrzeźwości odpowiadającym 0,82 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu w ruchu lądowym samochodu marki [...] o nr rej.[...], w okresie od 15 do 16 marca 2022 r. w miejscowości [...], na drodze publicznej, będąc wcześniej skazanym prawomocnym wyrokiem za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, wydanym przez Sąd Rejonowy Szczecin Prawobrzeże i Zachód, sygn. akt V W 1213/21, obowiązującym w okresie od 28 września 2021 r. do 28 lipca 2022 r.

Odpowiedzialności karnej z art. 178a § 1 i 4 k.k. podlega sprawca, który znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, będąc wcześniej prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo za przestępstwo określone w art. 173, art. 174, art. 177 lub art. 355 § 2 popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego lub dopuścił się czynu określonego w § 1 w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo.

Prowadząc pojazd mechaniczny w okresie od 15 do 16 marca 2022 r. w miejscowości [...], na drodze publicznej, w stanie nietrzeźwości (0,82 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu) Ł. K. nie był osobą, wobec której orzeczono zakaz

prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 10 miesięcy za przestępstwo. Owszem, w związku z ukaraniem Ł. K. wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 7 września 2021 r., sygn. akt V W 1213/21, orzeczono wobec niego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, obowiązujący od 28 września 2021 r. do 28 lipca 2022 r., niemniej zakaz ten został orzeczony na podstawie art. 87 § 3 k.w., w związku z ukaraniem za wykroczenie – kierowanie pojazdem w stanie po użyciu alkoholu a nie za przestępstwo. W związku z powyższym, nie doszło do zrealizowania znamion przestępstwa z art. 178a § 1 i 4 k.k. Kwalifikacja prawna czynu zarzuconego Ł. K. w pkt I aktu oskarżenia była więc błędna.

Przypisanie oskarżonemu czynu z art. 178a § 1 i 4 k.k. miało doniosłe implikacje, ponieważ jest to kwalifikowany typ przestępstwa, polegający między innymi na prowadzeniu pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego w okresie zakazu, a więc zagrożony surowszą karą niż typ podstawowy, a ustawodawca przewidział wobec jego sprawcy obligatoryjne orzeczenie, na podstawie art. 42 § 3 k.k., dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów. Popełniony przez Sąd Rejonowy w Starogardzie błąd prawa materialnego miał zatem istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

Zaskarżony wyrok w części dotyczącej tego czynu - przypisanego oskarżonemu w pkt I, tj. rozstrzygnięcia zawarte w punkcie I tiret pierwszy oraz w punkcie IV (orzeczenie o środku karnym zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych) i punkcie VII (orzeczenie o środku kompensacyjnym) należało w tej sytuacji uchylić i sprawę w tym zakresie przekazać Sądowi Rejonowemu w Starogardzie do ponownego rozpoznania.

W postępowaniu ponownym Sąd ten będzie miał ma względzie powyższe wskazania i uwagi (art. 442 § 3 k.p.k.).

Konsekwencją takiego rozstrzygnięcia jest rozwiązanie z mocy prawa (art. 575 § 2 w zw. z art. 568a § 2 k.p.k.) węzła orzeczonej w sprawie kary łącznej pozbawienia wolności oraz łącznego środka karnego (punkty II i VI wyroku).

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[PGW]

[as]

